

СЭКП Төл Комитединде

аргелдский, и
Уланов — «Тыва кобальт» комби-
нациясынын
«Шылгалал дээш» медаль-биле
айчук — «Тыва кобальт» комби-
нациясынын
Елохов — «Тыва кобальт» комби-
нациясынын
Леваков — «Тыва кобальт» комби-
нациясынын
Оюн — «Тыва кобальт» комби-
нациясынын
Розов — «Тыва кобальт» комби-
нациясынын
Дэди Савелин Президиумун
Даргазы А. ГРОМОВ
Дэди Савелин Президиумун
Секретары Т. МЕНТЕШАВ
29.

ДА КЕЛГЕН

Арао
Рева-
жаны,
үл-
жалуу
-биле
чеден
ТК.
кигини,

(С)

АЛЫ ХУРА

ни ч
Ки.
соф-
грама
кыла-
тал»,
ни КАК-
чуул
68 чур-
ды бы-
ны орн-
кытыл-
тарга-
8 чур-
луз а-
ни кыл-
аллар-
дала; о-
шеш-
ава со-
ну дай-
теги-
дан он-
кыл-
та

гаар шериглерин түр-
оларын ажил-чоруу-
чың кол-кол принцип-
ажылдап кылгыр В.
ниничи адм.-биле
бооп турарында чоргаа-
лар.

СЭКП ТК-ның По-
кежичугу, СССР-ның
тин даргазы В. М. Че-
гун кызматтарыгарга
кан телеграммалары
ыл хуралга номчан. СЭ-
зил хооркунуң дийне-
тары А. И. Григорьев,
А. М. Пыганов, кизме-
риникин хоотуну В. Ф.
ренко болгаш өске-дан
чылыгдарыгарга байыр че-
нер.

Байырлардын узут-
ти болган.

БИСТИН К

«ОН ЗАГАЙ ЧУҮЛДҮ ТЫВЫЛДЫРЫП ТУРА»

(Эгез № 123 «Шыла»).
Бригада керээзин ийги эң
чугуа принцип — бот-эр-
дэл.

Улут чыгып төвү туурада,
чуртка бир дугаарында бот-
дэл керээзи чарып алган,
газалай чачылган. Эу-бил,
эргеткем дег. башкараи
болдумас дээрин билеп кай-
рыс.

А. С. Макаренкоун аргам
менээ дуулады. Антон Семён-
ович уруглар-биле ажилдап
тургаш, оларнын түзүлүш-
терин канчаар хуулап туржук;
ажыл ала-ла, чачылган ачы-
биле чоруп-ла турар, ол боду,
сактырга, чуге-даа киришп-
ти турган ышак — эне-наачи
чидик айтырларын уруг-ла
боттары — командирлер тээ-
деш шийтирлээр.

Хамыкты мурнай иинде,
чүлүдү бригада хураагына
шиитипиреп алган, ону чеге
жаштындаймыс: бригадир-дэл,
оң орадакчы-дэл чөвүл-
дүн составына кирбес. Бис
часпаан болдуус. Ол бис
шиитипиреп болган.

Мурнууда, бригада чөвүл-
дүн мен баштап турумда, менээ
ким-даа чөмөлө кылбай тур-
ду. «Бачыт чок» кий турдум.
Чөвүлден үе бергеним сөн
дарый-ла, херек өскөрүлгөн.
Ажылда-да талаа-биле, кижил-
лерге хамаарылган-да талаа-
биле чөмөлө кий турдум. Ол
бүткүн дугайын улус менээ
шутт ажык чугаалап турар
апардылар. Шин эвес чөв-
кылган кижини камгалып бэр-
гемге суг мен эе кире бэр-
лер: «Сен кирише, ботта-
кыс ужурун туп аптар бис».

Шүгүмчүл дыйнаар менээ
мидик-ла эки эвес болчук, ич-
чалла-да ол кымга-да — бри-
гадага-да, бригадирге-даа
ажыктык болган. Кижилер
аразында харылаалар ажык
болгаш ак беткилдиг апаргын.

Чарык чак болгаш-ла, ким-
даа менергенди, чөпүчү болур
аргашы чидирбес дээр, чө-
вүлден даргасы-биле кады а-
луу-биле соңугу турду турду-
рус. Бичаллаж кымга-да
«сен чөвүлде солур хире тө-
лөтүп эвес сен» деп ким-даа
чугаалааган. «Сен соңугу-
рай-ла элек» деп каар. Эри-
нүн иделгени чөп аар дээр
ажылын улус кызып ажалла-
дуура. Бистин бригадасы-
га эң улут дүндүктө, алдар бэр-
дэл, чөвүлде кижигини соң-
гугура турган. Эргелеп баш-
карылган ол шкколазын бис-
ке барык кижиги бөрүзү эртен.

Чөвүлден чуге ылап-ла чар-
тык чыл болгаш эде соңугу
турганмы? Ол хуусаа тууду-
н элдиги үе-чадасы доостуу-
биле холбоолук, ичинан чө-
вүлде ажилын бүтүрүш үн-
дөмөк салыр, а коллектив
чөвүлден ажилын үн-дөмөк
көөр: эртен үе иштинде кай-
ым хире ажаллааным, туудуга
болгаш кижилерге канчаар ду-
залааным?

Бир онзагай чүл болза, бо-
ла хай чылдар иштинде брига-
да чөвүлден уаурун ком-
мунистерге иделеп келгени.
Мен үчү чоругурум бетке-
ге бригадага 18 СЭКП кижиги-
чү турду, оларын шүтүзүп па-
тига керээлг эр-биле ажал-
дап турар үеи иштинде чү-
лөзү алган. А бистин брига-
да парторганизацияска баштай
үш-ле кижиги турган болбай.
Бис эш-өрүстүң, иделгенине
чоргааларын бис.

Чөвүлде күш-ажылды орга-
низастан, механизирин сан-
чаар ажиллап турарын көрү-
п, хандырылган айтырмын хары-
лап турган. Бригадиниң от-
чөдүн дийнаар. Бир эвес херек
аларга, хун айтырмышта түш-
тур, эргелелди, престий-
гавиниң, чамдыкта парти-
райкомунун азы хооромчуң
төзүлүштерин чөвүлде бөрү-
нүч хурааларына чалаар. Ча-
даткан эштер бригадага ыла-
ла кээр болгаш эне-наачи
информацияны оон ап турган.
Чугаа кончук ажил-херекти
болур турду.

Чөвүлден эне-наачи со-
рулазын шаңгаларын күш-
ажылга киржиле крэффиден-
тизация бугаар хуаары тур-
а. — Бүтү-ле шаңгаларын ич-
нап-ла чөпүт хуулап шыа-
ларынска баштай бугурааи
турдуус — деп, Владимир
Толстой сөөдүлде чугаала-
ла. — Бичалла-даа хей кижиги
турган болдуус. Чамдыкта
чөвүлде ийи-үш кежээ дурсу-
аула маргышты келер-дэл.
Беш шактан сес шакка чөм-
лө хурааллап турдуус. Үе ший-
тирлээр мурнууда «чедик кагап
хемчөөл» турган бис. Түң-
дөшө шийал база бригада
керээнине дуузыл чүл апар-
ган.

Шаңгал хуулап тургаш,
бригада чөвүлде кижиги бөрү-
зүңүч «кылган» кубометри-
рин болгаш метририн бары-
маларына аңгал, өскө-
факторларын база өөрчү-
лөткө, хойун кылдып болур ту-
зала, кылбаан. Берге бол-
гаш «солун эвес» ажиллап
быдыкаары. Аныктар өөр-
дүл хон чогу. Азы: чөвүлде
дуулап, инициатива үндүрүп
турары.

Эш-өрүңүң сэн ажылың
чөпүт үн-дөмөк дыка-ла ужу-
рдуула. Кандык-бир үе-чаа
дээр ажил түнелгил үндүрүп
туруула, кижиги бөрүзү арай
хөлөкөсп турарын эскерип тур-
дум. Хамык ужуру кайы-бир
кыж ийи чүс — үш чүс-тээ
рубль чедир албайн баарыла
эвес хире. Хамык ужуру мыа
эвес. Күш-ажылга киржиле
коэффициентини чазыктаан
дээр-ле, ук кижигин ажилын
бригадиниң чазык кылдыр үн-
дөшүл-дир.

Чамдык кижилер мээ соом-
дан кылгаштыр. Бир-ле тү-
не дилеп, тайылбырлап туруп
бэр, а мен мына дээр мен:
«Эртим эш, ол ашканы мен ту-
улап үлөсөй-ле турар болбай
мен, чөвүлде хураалда, коэф-
фициенттер салып турда, бис-
тин халээр кижиле болбай
мен».

ККК керле херек: дөмөй кй-
жилер чок-ла болгай.

Бригада чөвүлден баштай
хурааларын протокол-
дары оон момучу көөргө дыка
солун. ККК 0,5-тен 1,5 чедир
турган. Бир кежээ 0,99-ту, а
өскөсүнө 1,01-ин-даа доктаа-
дыл каар. Бичи-даа болза,
ылгал чеге турар. Проток-
ларга улут прораб биле бри-
гадир өскөргө кирип болур
эргелг. Бичалла-даа коэффи-
циенттерини ык тодаракты
болурунда колдуула чүгө
бадылап каар турдуус. Оң
соонда бүгү бригада чылгаш,
хураалдар, алаа кижиги бүр-
дүңе — шаңгалда алаа чүгө
мейи бергени азы эвээжте-
нин (казанын) тайылбырлаар.

Баштай-ла бригадирин чуга-
лажып көөр. Хүлээп ачкан
шиитирин эде көөр дугайыча
шуну хонук иштинде хомуду
кирип болур. Бичалла-даа
ылгал хомуду кирген тава-
рылга болбаан.

Ол чорук чөвүлден тг-
ларын чөвүлде база оң
шиитирлериниң чөптү бол-
гаш айттыр турар.

Бир-ле катал Москвага
бригада керээзиниң талаа-
ла конференцияга баргаш кээ-
римге, менээ ККК-ны эвээжте
салган: мен чок турумада бри-
гада бергедеш, алаа үс-
чакан. Ындыг болганда, бри-
гадиниң менээ салган коэф-
фициентини шынап-ла чөптү
болган.

Керээлг улут бригада кон-
чук эки коллективтер нормир-
шик болгаш коллективтер пези-
го болуп турар.

Бистин хеп солур өрээ-
виске мындай лоуң турга:
«Кол-ла чүе кижини эки кй-
жидил алырында, а эки кй-
жиден эки специалисти кылдып
апар бис».

Бисте шалыпчы шынап-ла
шалыпчы турган: ону ылап-
ла хуулаа, шынап-ла кылган
бугаар тээр. В. И. Лехтин:
«Шалыпчы ажилдары-
дээр-ле, онзалал көөрү дээр-
ин ол, а онзалал көөрүшүн
хергелдип хандыраб чүе бо-
ла хей чүе-дир. Чүгө кески-
дэл хлөб бэр-биле мен эи-
задай көөр чүе болза, ылдыт
онзалал көөрүшүнүн менээ
хергө чок. Шалыпчы ажил
дээр онзалал көөрү дээр-ле
хергелдип хандырап база
онзалал көөр дээр-ле ол-дур-
дөшүн бистер чөптүң билеп
турдуус.

Керээлг бригадага ажал-
шангал дээр кижиги бөрү-
зүңүч нити херекке салыш-
канын эң тодаргай үнелгил,
кижидилгениң эне-дээр-
ти аргаларын бирээс бол-
тур.

Бичалла-даа коллективке
булдуу энтусазчы чоруктуң
байдалын, күш-ажылчы бай-
дал бузуун, сөткис-сакыштың
сергелг хөвүн тургузарыга
ол эвээш. Кижилериниң эне
эки шынарларын — хуурун-
чүсүлүр сөткисин, патри-
отчууң, эш хуу, эш-сөткис, па-
тырчылык чорун, эки ук-
ка-биле маргалдажыкаар ба-
за эскерлери мурнаак чүе-
лени оттуруп, оларын ажал-
кириштерин билер херек.
«Лартагы өөрүшкү» план-
нап билер херек деп, Макари-
ко чугаалаа-ла болгай. Ажил-
чын кижиге, оон ажилда кй-
маралдагы эң күштүк мо-
ральдыг салдарын оң улут
болгаш эргөжөк чугула херек-
ке — нитилет ужу-дугайыч
сорулгага шут боду киржип
турары чедирер. Ол кончук чү-
гула.

Даш чоңукчуларын дугай-
дында мындай чугаа бар: бир
кижиги чүгө алаа даш чазан
тур мен деп болал ажилда-
дуура, а өскөсү оң чоңуу
турар дандыдан орадуу у-
дар, ычнаган ол орау туза-
рыга киржип турар мен деп
билген. Орадуу тууду турар
сен деп кижини бугурааи
чугула, оон ажилынчыл алас
сорулгазын алаа тайылбыр-
лаар, ажил долган чамыгыт
хуулер белик укта-штылар
дээрин билкилерип чугула-
дыр.

(Уачымыг).

БОТ-ШҮГҮМЧҮЛӨЛ ДЫҢНАЛБААН

•Тыва АССР-ниң Чурукчулар эвилелиниң VIII съездинден•

Чурукчу бурзуу мурнууда
ажылдап турганымдан дээр
кылдыр, чогадыкчы Эу-биле
эде тургустунар, ажилдаар ху-
лээлгил. Чоңуң кижизидил-
гези-биле ажилы холбоолук
чурукчулар харымсалгазы улут.
Ким канчаар эде тургусту-
намыл, эвилел ажилын канчаар
чартып эгелээч? Бо ай-
тырыг съездиниң ажилынчыл
кол утлакчызы болур турган.
Илеткелчи С. Ш. Саая, санал
берген чурукчулар айы-бүрү
жанрларын сайыралыга, ча-
мдык шийтирлеттинмейн
турган айтырларга доктаа-
ган. Сорулгалар дугайында
шоолут чугаа болбаан хому-
данчыг.

Чурукчулар чүлүктө иле-
пей ажилдап туралар бар.
Пейзаж болгаш портрет жи-
нелге, төсөгү-револютук кал-
бак чурукка мергезген чурук-
чуларга Ю. Курский, Г. Левер-
товский, В. Демин, Г. Суздаль-
цев, И. Салчак, В. Ховалыг,
О. Ортуң-оол болгаш өскө-
дөө хамааржыр. Чамдык чу-
рукчулар далаш ажилдап ту-
варын хураал шүгүмчүлээр.
Күш-ажыл кижилериниң
портреттерин эвээш чоруп ту-
рар. Чүгө даштык хевирин
демелештирер, кижиниң иш-
тиги сакыш-сөткисин чедир
көргөспөй турар. Бугурааи
коллективтеринче чурукчулар
четпей турарында ажилынчыл
агы дугайында эвээш чогаал-
дап бижиттип турар.

Индустриалдык көлөз пай-
зажтарын уран чуралганын
улут мастери С. Ланын арты-
чурган. Ю. Курский, И. Турси-
но аңгы-аңгы техникти арга-
ларын чедимчел ажилдап
турар. Бичалла-даа чурукчу-
лар куралыларын чөп ажаар-
лааган, эргил хөвөр-ле, таваар
хөвн-биле ажилдап турар. Тө-
гү темизинга хамаарышкан чо-
гаалдар чок. Улут хемчээлг
бедик иделгил чогаалдар эвээш.

Эш-өрүңүң сэн ажылың
чөпүт үн-дөмөк дыка-ла ужу-
рдуула. Кандык-бир үе-чаа
дээр ажил түнелгил үндүрүп
туруула, кижиги бөрүзү арай
хөлөкөсп турарын эскерип тур-
дум. Хамык ужуру кайы-бир
кыж ийи чүс — үш чүс-тээ
рубль чедир албайн баарыла
эвес хире. Хамык ужуру мыа
эвес. Күш-ажылга киржиле
коэффициентини чазыктаан
дээр-ле, ук кижигин ажилын
бригадиниң чазык кылдыр үн-
дөшүл-дир.

Чамдык кижилер мээ соом-
дан кылгаштыр. Бир-ле тү-
не дилеп, тайылбырлап туруп
бэр, а мен мына дээр мен:
«Эртим эш, ол ашканы мен ту-
улап үлөсөй-ле турар болбай
мен, чөвүлде хураалда, коэф-
фициенттер салып турда, бис-
тин халээр кижиле болбай
мен».

ККК керле херек: дөмөй кй-
жилер чок-ла болгай.

Бригада чөвүлден баштай
хурааларын протокол-
дары оон момучу көөргө дыка
солун. ККК 0,5-тен 1,5 чедир
турган. Бир кежээ 0,99-ту, а
өскөсүнө 1,01-ин-даа доктаа-
дыл каар. Бичи-даа болза,
ылгал чеге турар. Проток-
ларга улут прораб биле бри-
гадир өскөргө кирип болур
эргелг. Бичалла-даа коэффи-
циенттерини ык тодаракты
болурунда колдуула чүгө
бадылап каар турдуус. Оң
соонда бүгү бригада чылгаш,
хураалдар, алаа кижиги бүр-
дүңе — шаңгалда алаа чүгө
мейи бергени азы эвээжте-
нин (казанын) тайылбырлаар.

Даш чоңукчуларын дугай-
дында мындай чугаа бар: бир
кижиги чүгө алаа даш чазан
тур мен деп болал ажилда-
дуура, а өскөсү оң чоңуу
турар дандыдан орадуу у-
дар, ычнаган ол орау туза-
рыга киржип турар мен деп
билген. Орадуу тууду турар
сен деп кижини бугурааи
чугула, оон ажилынчыл алас
сорулгазын алаа тайылбыр-
лаар, ажил долган чамыгыт
хуулер белик укта-штылар
дээрин билкилерип чугула-
дыр.

(Уачымыг).

Чурукчу бурзуу мурнууда
ажылдап турганымдан дээр
кылдыр, чогадыкчы Эу-биле
эде тургустунар, ажилдаар ху-
лээлгил. Чоңуң кижизидил-
гези-биле ажилы холбоолук
чурукчулар харымсалгазы улут.
Ким канчаар эде тургусту-
намыл, эвилел ажилын канчаар
чартып эгелээч? Бо ай-
тырыг съездиниң ажилынчыл
кол утлакчызы болур турган.
Илеткелчи С. Ш. Саая, санал
берген чурукчулар айы-бүрү
жанрларын сайыралыга, ча-
мдык шийтирлеттинмейн
турган айтырларга доктаа-
ган. Сорулгалар дугайында
шоолут чугаа болбаан хому-
данчыг.

Чурукчулар чүлүктө иле-
пей ажилдап туралар бар.
Пейзаж болгаш портрет жи-
нелге, төсөгү-револютук кал-
бак чурукка мергезген чурук-
чуларга Ю. Курский, Г. Левер-
товский, В. Демин, Г. Суздаль-
цев, И. Салчак, В. Ховалыг,
О. Ортуң-оол болгаш өскө-
дөө хамааржыр. Чамдык чу-
рукчулар далаш ажилдап ту-
варын хураал шүгүмчүлээр.
Күш-ажыл кижилериниң
портреттерин эвээш чоруп ту-
рар. Чүгө даштык хевирин
демелештирер, кижиниң иш-
тиги сакыш-сөткисин чедир
көргөспөй турар. Бугурааи
коллективтеринче чурукчулар
четпей турарында ажилынчыл
агы дугайында эвээш чогаал-
дап бижиттип турар.

Индустриалдык көлөз пай-
зажтарын уран чуралганын
улут мастери С. Ланын арты-
чурган. Ю. Курский, И. Турси-
но аңгы-аңгы техникти арга-
ларын чедимчел ажилдап
турар. Бичалла-даа чурукчу-
лар куралыларын чөп ажаар-
лааган, эргил хөвөр-ле, таваар
хөвн-биле ажилдап турар. Тө-
гү темизинга хамаарышкан чо-
гаалдар чок. Улут хемчээлг
бедик иделгил чогаалдар эвээш.

Эш-өрүңүң сэн ажылың
чөпүт үн-дөмөк дыка-ла ужу-
рдуула. Кандык-бир үе-чаа
дээр ажил түнелгил үндүрүп
туруула, кижиги бөрүзү арай
хөлөкөсп турарын эскерип тур-
дум. Хамык ужуру кайы-бир
кыж ийи чүс — үш чүс-тээ
рубль чедир албайн баарыла
эвес хире. Хамык ужуру мыа
эвес. Күш-ажылга киржиле
коэффициентини чазыктаан
дээр-ле, ук кижигин ажилын
бригадиниң чазык кылдыр үн-
дөшүл-дир.

Чамдык кижилер мээ соом-
дан кылгаштыр. Бир-ле тү-
не дилеп, тайылбырлап туруп
бэр, а мен мына дээр мен:
«Эртим эш, ол ашканы мен ту-
улап үлөсөй-ле турар болбай
мен, чөвүлде хураалда, коэф-
фициенттер салып турда, бис-
тин халээр кижиле болбай
мен».

ККК керле херек: дөмөй кй-
жилер чок-ла болгай.

Бригада чөвүлден баштай
хурааларын протокол-
дары оон момучу көөргө дыка
солун. ККК 0,5-тен 1,5 чедир
турган. Бир кежээ 0,99-ту, а
өскөсүнө 1,01-ин-даа доктаа-
дыл каар. Бичи-даа болза,
ылгал чеге турар. Проток-
ларга улут прораб биле бри-
гадир өскөргө кирип болур
эргелг. Бичалла-даа коэффи-
циенттерини ык тодаракты
болурунда колдуула чүгө
бадылап каар турдуус. Оң
соонда бүгү бригада чылгаш,
хураалдар, алаа кижиги бүр-
дүңе — шаңгалда алаа чүгө
мейи бергени азы эвээжте-
нин (казанын) тайылбырлаар.

Даш чоңукчуларын дугай-
дында мындай чугаа бар: бир
кижиги чүгө алаа даш чазан
тур мен деп болал ажилда-
дуура, а өскөсү оң чоңуу
турар дандыдан орадуу у-
дар, ычнаган ол орау туза-
рыга киржип турар мен деп
билген. Орадуу тууду турар
сен деп кижини бугурааи
чугула, оон ажилынчыл алас
сорулгазын алаа тайылбыр-
лаар, ажил долган чамыгыт
хуулер белик укта-штылар
дээрин билкилерип чугула-
дыр.

(Уачымыг).

Чурукчу бурзуу мурнууда
ажылдап турганымдан дээр
кылдыр, чогадыкчы Эу-биле
эде тургустунар, ажилдаар ху-
лээлгил. Чоңуң кижизидил-
гези-биле ажилы холбоолук
чурукчулар харымсалгазы улут.
Ким канчаар эде тургусту-
намыл, эвилел ажилын канчаар
чартып эгелээч? Бо ай-
тырыг съездиниң ажилынчыл
кол утлакчызы болур турган.
Илеткелчи С. Ш. Саая, санал
берген чурукчулар айы-бүрү
жанрларын сайыралыга, ча-
мдык шийтирлеттинмейн
турган айтырларга доктаа-
ган. Сорулгалар дугайында
шоолут чугаа болбаан хому-
данчыг.

Чурукчулар чүлүктө иле-
пей ажилдап туралар бар.
Пейзаж болгаш портрет жи-
нелге, төсөгү-револютук кал-
бак чурукка мергезген чурук-
чуларга Ю. Курский, Г. Левер-
товский, В. Демин, Г. Суздаль-
цев, И. Салчак, В. Ховалыг,
О. Ортуң-оол болгаш өскө-
дөө хамааржыр. Чамдык чу-
рукчулар далаш ажилдап ту-
варын хураал шүгүмчүлээр.
Күш-ажыл кижилериниң
портреттерин эвээш чоруп ту-
рар. Чүгө даштык хевирин
демелештирер, кижиниң иш-
тиги сакыш-сөткисин чедир
көргөспөй турар. Бугурааи
коллективтеринче чурукчулар
четпей турарында ажилынчыл
агы дугайында эвээш чогаал-
дап бижиттип турар.

Индустриалдык көлөз пай-
зажтарын уран чуралганын
улут мастери С. Ланын арты-
чурган. Ю. Курский, И. Турси-
но аңгы-аңгы техникти арга-
ларын чедимчел ажилдап
турар. Бичалла-даа чурукчу-
лар куралыларын чөп ажаар-
лааган, эргил хөвөр-ле, таваар
хөвн-биле ажилдап турар. Тө-
гү темизинга хамаарышкан чо-
гаалдар чок. Улут хемчээлг
бедик иделгил чогаалдар эвээш.

Эш-өрүңүң сэн ажылың
чөпүт үн-дөмөк дыка-ла ужу-
рдуула. Кандык-бир үе-чаа
дээр ажил түнелгил үндүрүп
туруула, кижиги бөрүзү арай
хөлөкөсп турарын эскерип тур-
дум. Хамык ужуру кайы-бир
кыж ийи чүс — үш чүс-тээ
рубль чедир албайн баарыла
эвес хире. Хамык ужуру мыа
эвес. Күш-ажылга киржиле
коэффициентини чазыктаан
дээр-ле, ук кижигин ажилын
бригадиниң чазык кылдыр үн-
дөшүл-дир.

Чамдык кижилер мээ соом-
дан кылгаштыр. Бир-ле тү-
не дилеп, тайылбырлап туруп
бэр, а мен мына дээр мен:
«Эртим эш, ол ашканы мен ту-
улап үлөсөй-ле турар болбай
мен, чөвүлде хураалда, коэф-
фициенттер салып турда, бис-
тин халээр кижиле болбай
мен».

ККК керле херек: дөмөй кй-
жилер чок-ла болгай.

Бригада чөвүлден баштай
хурааларын протокол-
дары оон момучу көөргө дыка
солун. ККК 0,5-тен 1,5 чедир
турган. Бир кежээ 0,99-ту, а
өскөсүнө 1,01-ин-даа доктаа-
дыл каар. Бичи-даа болза,
ылгал чеге турар. Проток-
ларга улут прораб биле бри-
гадир өскөргө кирип болур
эргелг. Бичалла-даа коэффи-
циенттерини ык тодаракты
болурунда колдуула чүгө
бадылап каар турдуус. Оң
соонда бүгү бригада чылгаш,
хураалдар, алаа кижиги бүр-
дүңе — шаңгалда алаа чүгө
мейи бергени азы эвээжте-
нин (казанын) тайылбырлаар.

Даш чоңукчуларын дугай-
дында мындай чугаа бар: бир
кижиги чүгө алаа даш чазан
тур мен деп болал ажилда-
дуура, а өскөсү оң чоңуу
турар дандыдан орадуу у-
дар, ычнаган ол орау туза-
рыга киржип турар мен деп
билген. Орадуу тууду турар
сен деп кижини бугурааи
чугула, оон ажилынчыл алас
сорулгазын алаа тайылбыр-
лаар, ажил долган чамыгыт
хуулер белик укта-штылар
дээрин билкилерип чугула-
дыр.

(Уачымыг).

Чурукчу бурзуу мурнууда
ажылдап турганымдан дээр
кылдыр, чогадыкчы Эу-биле
эде тургустунар, ажилдаар ху-
лээлгил. Чоңуң кижизидил-
гези-биле ажилы холбоолук
чурукчулар харымсалгазы улут.
Ким канчаар эде тургусту-
намыл, эвилел ажилын канчаар
чартып эгелээч? Бо ай-
тырыг съездиниң ажилынчыл
кол утлакчызы болур турган.
Илеткелчи С. Ш. Саая, санал
берген чурукчулар айы-бүрү
жанрларын сайыралыга, ча-
мдык шийтирлеттинмейн
турган айтырларга доктаа-
ган. Сорулгалар дугайында
шоолут чугаа болбаан хому-
данчыг.

Чурукчулар чүлүктө иле-
пей ажилдап туралар бар.
Пей

АВА БОЛУР—ААС-КЕЖИК

Совет чакында аас-кежик көрүп ор бис. Шооу чиккен огууус-даа хөгжүмү деп ады алган. Хоор чондан чыда калбайн кончуг эки амылдарлар. Хостуг, шөлзөн чурттагыны каастагырлар. Уруулар-даа эмчи сүргүл доосканнар деп, Улус чонга аам, аам хөөрөө турган. Адагылык ада-ис чагыларын Ажы-ишке хажытайн сагым чор бис. Эдеп чүе, чазын бойдуз оттуу турда, Эгиттимиз өр барын бодап кээр мей. Дөсөп салаар, ажил-херин уламчылар. Таа чок чоругу эргөч чок деп чемеэлзиз...

М. БАЗЫР-ООЛ.

Каа-Хем уунда арыт кыдында чыгы фермазында чус амыт бени сап, хымсыты кылп. Кызыл хоорайже чорудуп эгелзиз. «Совет Тыва» совхозтун бо фермазын ажил-ишчилери бо чазын хымсы белезээр сезону эки эгелзиз. Адаа чонга-дыкчы утгуну фермада хымсы кылырын анык мастери Лариса Сунай кирип турар. Лариса Канскинни чыгы мал заловунун арга-дуржулгазын өрөнп, адаа өрөндөгени эркен. Ферманын ажил-ишчилери муракчы дуржулганы ажиллап, бо чазын хымсыты шилдерге кудуп, салаар технологияту дерлигин тургузарлар. Соодукчуларны база салыр.

ЧУРУКТА: чыгы фермазында хымсы кылыр мастер Лариса Сунай.

О. ОХЕМЧИКТИН ФОТОЗ.

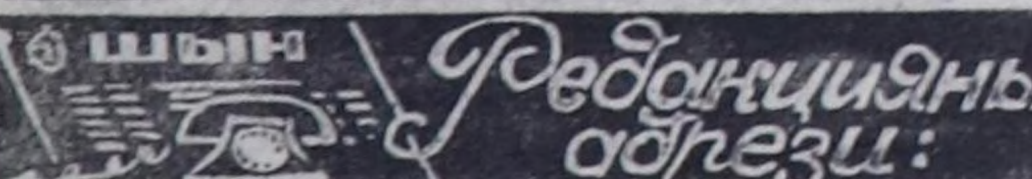
ИЕЛЕРГЕ ТУРАСКААТКАН

Суурлуң ол-бо чүгүлдө көд-дэ Култура бажының кат-кы-хөгүл, чугаа-сооттуу шуулап чонну кийи бо-ла эскерер. Кежээрде кино, концерттен анда, Кызыл-Тайга көд-дэ Култура бажыныңа күн-ажылдык хоочунулары, муракчылар биле ужуражылгалар хаяа эвес болгулар. Бистин суурга болган бир кежэни маадыр-иелерге тураскааткан. Сценаның үстү талазында иелери йөргөсө чыды өстөрлөк плакат астыңар. Хундулуг иелер — 87 халык Чалык Намзыраева Олар, оң ортуу уруу Орбана Айа-оолова Тулуш, Хандыаа Алдан-оолова болган Биле-Шажыраева Ондарлар сенаж-чыл таштырып, урт-ларын канчаар кижизилде турарын чугаалап бергенер. Ам оларын, бироза О. Тулуш биле таштырып. Орбана Айа-оолова амылга кызым, ады-теде кижизилдик салдары биле мактадын чоору. Оң амыл 25 чыл дурсуңуңа ады-тыл-биле тулуш болуп келген. Кызыл-Тайга ортук школазын интернадыл техникчалап ажилдап, сөз-тү-Хөл район.

Бажың эзлериңе сүмелер

Бир ЭВЕС... Канам-бир ажилда кылп турган, оварымча чогувустан хеманьсис үс азы будукту-аа чаштадып алып бис. Ол бүгүн арылгаларга белен тускун будукмөч чок боор. Чүнү канчаа эки? Ынчалар канчаа азы стол шымынга төгүлген ыдым чашталчыларын арылгаларын аны-бүрү аргалары бар.

Хеп-сынга азы стол шымынга будук төгүлгенде, помидор суу-биле арылгаларын аргазы шалган бээр билимдир. Ынчалар канчаа азы будукту-аа чаштадып алып бис. Ол бүгүн арылгаларга белен тускун будукмөч чок боор. Чүнү канчаа эки? Ынчалар канчаа азы стол шымынга төгүлген ыдым чашталчыларын арылгаларын аны-бүрү аргалары бар.

Тыва АССР-ин Ном үндүрер чер, полиграфия болгаш ном-садымын херектерин талазы-биле күрне комитетин типография, Кызыл, Шетиякы болгаш Кравченко кудумчуу, бажың № 1.

АВАЗЫНДАҢ УКТУГ ШЕВЕР

Бежен чыдарын тапты-ла ортан үеи. Колхозу амыл-ады эгелзиз, чаа амылдар кижилерин соруу кырып, даартыг хунуң улуг соруу-галарын шитпирээрине кидин түдүк кийгырып турган үе. Төрзөн булуңу Алдан. Маадырга чон хей-биле кады чаа амылдарды тургуступ болур турган.

Ынчалза-даа оң эки күз-ле — даарыныч болуру. Кызыл хоорайга чурттап, ажилдап турган дайы Очур, оң анык уругу чагаа бижип келдиргеш, даарыныч комбинатын кырып каа. Көд-дэ келген кижиге хоорайда бүт-ле чүдүлөр чаа, со-лук, бир анык кыдыр кестур болган. Ычан комбинатка амыл бодаарга эвез — бежен амыл-ла кижизилдеп турган.

Оржунмаа Долчаева Мон-гуш-биле чүе даарыныч болу-ска берген айттыр чугаалажырма, ол шына-ла уктуг шевер кижизилдеп турган. Шевер болурун эки кичээл-деп ол авазында салган алган.

Авам даарыныч чоразы, оңу хемиз бижиккен көрүп келген мей. Хемге каастал-ла ош даарар, идик-хеп бижар, алты-кеш, торгу бис-биле хеп-сынгы эки-ле даарар чоразы — деп, ол сактыр ор. Иис салымны кижизилдеп боду кичээл-деп көрүп ап чораш, чыгаар тууду кыла бээр. О. Д. Мон-гуш ыдым кижизилдеп, оңу авам уруу оң хар чептенде-ле чок апарган. Өг-бүлениң улуг кызы дуиналарын ор-бак-дыдын туртар, даарыныч ужурун апарган. Хемиз бижип кижиге неңи даарыныч шевер үлгери карактарга чур-руттуңу атып калган. Ава-зын кичээлдерин агаа чаа-валары база улам халыдып бижиктиргенер.

Оң ий халымында ка-дыг идикти бижып, бүрүн-биле боду даарар ужура таварышкан мен — деп, Долчаева сактып орду. — Улугу сирмырын бичимде-ле бил-турдум. Эң-не бергенде че-рим — идикти улдулары бол-

ган. Хемзэй илип орташ, таарыштыр ап кал мен. Өөр-ө-ним-даа кончуг. Чаа-валарым база мени мактап каанлар.

Ширтек сырың, кеш кадың, чүң ээриң, алгың эттең, тон-хеп дааран ап чоразын ам сактып чугаалаарга, оңу канчаар кылырын көрүп чо-раан, билер кижизилдеп харын солун чорду. Ам кадыг идик дааран, улугу сирмын турар кижизилдеп, бүт-ле идик-хеп магазын белең, магагы шаг-дыр. Мону чугаалаккан ужурум чүд дэе — азынныч кичээлдер кижизилдеп, амылны ким ууунга, бууду-ла шолка-дыр. Ичин чыгы-кылдыг ош-херин кымы-лаа оң каагы, солук, чараш чүд-де-биле, холбашкан болур. Аваның шолказы — амыл, ралдык шолказы. Ынчалар амылдары кижизилдеп шына-ла не кижизилдеп үс-сир-чээ кайы хирел деп чүвени кижизилдеп катал-катал бодап келер. Авам уругларынга, адамы оолдарына үс-сир чедирин шылаван болза, сагышка саргычым-дыр. Чамдыкка хер-ек чок дээш каапкаш бар-ган» азы «дужаал берипкен» төдөр дугайында чугаа чоруп турда, оларынч мелири, ада-лары дээш кижизилдеп килең чыгаар-ла халым келер.

Оржунмаа Монгуш ам ол-ла даарыныч комбинатында ажилдамышкан. Чокта чаа пенсияже үнгөн. Ында ам үжөн бир чыл болган. Ажил-тур келжээ, бөдүн төлөнтүп будук-биле коллективинде ылап-ла хүндүктелдиг, ат-ал-дарыг ижилеринч бироза. Аныктарынч ладынычым ам контрол-лап ажилдап турар. Мында чылдарда ажилдап келген хоочунга кон-трол-лаары ылап-ла таарым, налыг-дыр. Амыт үеңиң ло-зу-ну — шынар-ла болгай, шы-нар чок, багай продукцияны кым-даа албас, анынч, чараш даарал кылган хепти кым-даа кедикээр.

Хептиң фасонунче казүл-дур-ле сагым салып турар апарган. Продукцияны кол-дуунда бирги сорт-биле унд-руп турар. «Н» индексиг хеп-тер бисте база бар. Чамдыкка

эс, кылыр чүдүлөр таваржы берилээр. Ынчалза-даа ол чөд-ле ховар — деп, ол дем-дегел-дир.

Кижилеринч хей-инти идеп-кей. Ол чөд-ле кончуг чугаа херек. Оңу дугайында хоочун даарыныч-биле кижизилдеп чок чугаалаштымыс. Мында чылдар дурсуунаа ажилдап келген, оңу шына-ла чүң көрбөдү дээр. Монуңуң ушта халым, бодун өрү көрдүңер ыдым сепкил ында бичиң-дээр. Чингиз-биле чедир алар ат-алларга ол хуну чок. Ха-дыг идик — улугу өрөнч чоразы. Ам ол бодунга болгаш уругларынга кылды-ла хепти — кышкы, күсүк тоңарык, плашты, платы аймаан даар-лап алыр. Алгы-кештен тон-хеп, бөрт даарал турда шевер, кыстары Зоя биле Стүта база чык хеп аймаан авазын-га бижыргаш, даарал атыр-лар. Эдеп чүе, оңу Оразы билин шолкамы чыдарында-ла даарыныч машина-биле үрел-дешкен, бир-ле чүе катыган орап болгай. База-ла авазын кичээл ыдым. Юранны кадык база даарыныч бол-ган дикс сир бис.

Бо уруглар харын аргы-тынып-даа билер улус, бот дугайты бисер холга тулуп көрбөзүм чүе-дир. Мөң-чү чүе даарыныч четир ий-наан — деп, ол баштаканды. — Харын бо үшкү классы Оля билин аргы өрөнч тур-тар. Салымны ким болза, даарынычга база чыгаар өрөнч бээр оң — шей-дир. Бичин Оля кырган-авазынч болауң чые-дамыл уруу болган, кады чурттап ораар-ла оң амыл кырган-авазынч уругларынч амы-тедү — үш оол, бир ким өзүл ораар. Тай-бың ак-хөк дээр, чырык ча-гар амылдар бодар-ла ту-рар болза, бичин кижилеринч келер үеңи магалыг. Даары-ныч ажилын амылга ханы чоргаарал-биле сепкил халым, пенсияла-даа ам-даа ажы-лап, интининч херзиге үдү-күзүн төлөнтүп-биле кырып чорур бо кырган-ава база-ла боду шыкка аас-кежикти чү-чүс совет херзегинеринч бироза.

Б. ДИРЧИН.

де кылып ап турар мен, а үр-кем, далаш чок ажилды чы-дыр ап болур. Чыгыл чы-дып бээр болза, оңу доо-дуз алырынга бүдүн кежээни-даа тарамнамайн ундур бол-гай-ла. База бир чугаалап каар бодол турар чүең — аш-чечин баш удуз белек-сип ап турар мен. Айна соодук-чу ажилдар.

А. Бажың ашталгазы? Ары-салаңга анык мен. Квартирамны негелдиз бир удаа пылесост алып мен. Че, ош ылай соңгалар, чык, жиктерин, со-да-га бастерин айда бир-чатап чур. Септеге ажилдары ба-за бар болгай. Амылдарынч нарын дериг-херекселерин бажың ажилыга күдөйл-биле ажилдар апар. Уени канчап алыртың бистин ол «дузалакчыларын» сал-дарын улуг. — Номчукчуларга чүңү кү-зээр сирер. — Чараш чурттаарынч Ол — күненинжикни негээр, чүе дик, сирелеринч оңурага оңу өскө кым-даа кылбас болгай. Чедикшилеринч күдөйл.

Бессады Л. ВИТАЛЬЕВА

чоруткан.

ТЫВЫНГЫР БОЛУР

Болгар журналист Варвара Кирилова-Савелова «Работ-ница» журналың номчукчулары-биле бажың ажилынч чамдык айттыргаларыга хамаарыштыр бодунуң арга-дуржул-ганын солуккан.

— Бажың ажилын органи-заастарыга чүңү эң чугула деп санаар силер, Варя, чугаалап көрдүңер?

— Эстетиканы, чараш чүд-дү билерин. Чараш чурттап дээш кижизилдеп чараш болдулар дээш кызар болгай. Өг-бүлениң чедик-чел-ле бо удаада хамаарыч — бажының эң-сези шыра-даа болза, «чараш» эвес ка-тира база туруп болур деп билер мен. Бажында чуртта-га чараш болуң дээр кижизил болза, чүң-даа мунай, оң арыг-шечерине, негелде эми-геселер бодуруңе доктимал кичээлгил салыр апар. Кол чүе ол. Квартираны канчаар каастап алыр, сонгаа кан-дыг пестер азы алырын оң соонда шитпирлеп болгай. Көрүп көрүңер, дээр бажың өңнөр канчап дуушкестир, бажыңга база ыдым болур ужурул.

— Ову менээ өрөтпөз, ыңчалар билбестир мен дээр кижилер база тургулар бол-гай.

— Боду өрөнч апар. Номчул, көрүп өрөнч, өскө кижилерден чүе өрөнч бол-базы. Бир чүе садып алып дээ-ниң, өг-бүлениң боду-сезин өрөнч көр апар болгай бис. Ол кижизилдеп боду-сезин хамааржыр. Мөң системат минады: чүң-даа мунай бажың хөдөзүн, чырык, комму-нал ачы-дузаның өртөн тө-лөп алыр мен. Аш-чечме ха-маарыштыр чүңү чугаалап бо-лур мен. Хемиз-даа аш-чеч-мөндүр октавын амаанан өр-өнч апар мен. Өг-бүлөгө ол шылаар силер деп сан апар чорур мен. Аш-чечме эргекч чугула чүдүлериң ай-дар. Продукт төңүл эгелзиз болза, немей садып алыр.

КАНДЫР БИС ЧЭЭ?

Бо трест догааштыр ты-вары баштак анынч, ыдым-да болза эң-бүдүлгү эр кижилер оңу дузай-биле бажыңга оңу туржугу кан-дыг дээрзин билең ап болур. Эгелзизер чө...

1. Эртенги чөм белекээр, ге кижизил турар силер бе? (Ийе — 3 очко, чок — 1).

2. Дыштаныр хүнде аш-чеч-мө белекээр бээр ыдым үе-лериң турган бе? (Ийе — 3 очко, чок — 1).

3. Дыштаныр хүнерде про-дукту садырныга кадынар-га дузалажып турар силер бе? (Ийе — 3 очко, чок — 1).

4. Бажың ашталга-ары-ла-дың кадынар-биле кады кы-лып турар силер бе? (Ийе — 3 очко, чок — 1).

5. Бажың ажилын чигелдер сорулга-биле хүнуга ажил-дар дериг-херекселер кылп шыдаар силер бе? (Ийе — 3 очко, чок — 1).

6. Кадынар чамы чокта, ыдымда, уруглар ыдым-салым ада-не хуралдарыга бар-ып турар силер бе? (Ийе — 3 очко, чок — 1).

7. Бажыңнарга пробалар өрттөн берсе, оңу солуп ап шыдаар силер бе? (Ийе — 3 очко, чок — 1).

8. Кадынар парикмахер-ская азы косметика салону чорупкан таварылда, бажың аш-чечме белекээр-биле ар-зым турар силер бе? (Ийе — 3 очко, чок — 1).

Хостуг үеңерде

1. Уругларынч авазы ажил-дын оңу хөргө, хоралар силер бе? (Ийе — 1 очко, чок — 3).

2. Магазын картфель садып, өг-бүлениң халы-дарың сирелерин хүдөйлөңер кырып турар бе? (Ийе — 3 очко, чок — 1).

3. Ам түнчөп көрөңер. Чыг-дыган очкалары кадынар-ла.

4. Бо удаада си-леринч кадынарга алаарга боду-дур: бажың ажилынч солуттумас-тыр силер. Сирел-ринч күненинжиктер кады, ынарнынч өрүн четтириң-тир.

16—25 очко алган дик-сирелер. Бажың ажил-агы-лың сирелерин кырып турар үдү-нөр, көрүңер даан, ыдым-ла улуг эстир. Кадынарнынч түнү кылп турарын кичээл-гелге көрүп көрөңер. ынан кайы хире хир чүдүлү кылп, кылп болурунч эскерип каар силер.

10—15 очко дик. Бажың ажилың кыдырны кады-га херек кырында ду-залажып турар-дыр силер. Бо таварылда өг-бүлениң ыдым ээни кылдыр боду-сезин ап ыдымдайн турар-дыр силер дик-сирелер, томулаас боор силер.

«Работница» журналдан.

черин помидор суу-биле эг-түрүп алаш, ол-ла денисээр-аа адым талазына позитив кезиндеңи салып каар. Ка-жан 10 минута эртенде, соок сүт-биле экидир чүптүңар, бу-дук доран арып болгаш помидор суу канам-даа ие артырбас. Чаа төгүлген бу-дукту экидирген наматыр-аа сирт болгаш мен солазы-биле арыам ап болур.

Воск (чук хеврилг будумет), парафин азы далаан дамы-лаа стегириниң стол шымын-дан арыларда, ол черинч ий талазына саазын салгыткан

азы будук базар саазынынч салгаш, изин ийиң-биле ба-зымтыр. Оңу демин воск са-азыңа экидир ситгизе дээр уламчылар. Чамдыкка бо-ла арга-биле чаа төгүлген үс-тү арыам ап болур.

Песке дадарып дегенде-ли-мон суу-биле арылар. Ол чо-ни лимон суу-биле экидир шы-гыткан, изин ийиңи оңу кы-рынга салгытар. Оңу ол чер кургавай-лаа чорда, сүт-биле чүп каантар.

Дер сиңген хепти чөм ду-бу-ле арылап чүр. Липт сүг-га адым инти дус каал алыр.

ол-ла экидиргеге хирлиг хеп-ти бир шак итинде тургу-зуп. Оңу соонда сугта экидир былашкан, кургадыштыр.

«УЗУТ-ХОВАГАН» Бо дик ажит хеп-синга дик-сирелер хепти хайгаарга а-байн базар болуусуна, оларын узут-ховаган чип каалкан бо-рун. Ам кышкы хептерин шы-жаарынч үеңи. Ынчалар узут-ховаганнараан плек-сент-камаган, оларга узут хем-чегерин чорудары чугула. Баштай хеп аймаан арыг

агаарга тургузуп, кургадычар. Оңу соонда нафталин чамы-каган. Ол узут-ховаган ча-даас.

«Антимоль», «Молебой» деп таблеткаларны база ажил-лап болур. Ол таблеткаларын мар-гага орааган, хеп шыкына азып каар. 2-3 хире таблетка-ла чечти бээр.

МЫНЧААР ХЕМЧЕГ АЛЫР Узут-ховаган солун чымын-а анык эвес, мынчанам алгы бөрттерин солуга орааган, ха-рын-даа кымылгарын хырбаал-каар. Дик кылган хептеңи база ынар хыгжап болур.

МАП 28-ТЕ
БИРГИ ПРОГРАММА
МОСКВАДАН

8.00 «Ус». 8.45 — «Аян-чорукчулар клубу». 9.45 — «Экран мастери». «Лю-бовь Орлова». Уран-чечен бу-дистикадыг фильм. 11.10 — 11.15 — Медээлер. 14.30 — Медээлер. 14.50 — «Кызыл-аар-жы хүнүг». Док. фильмнер: «Оо-жум а океанда дозор», «Мөңгөзилдеп дригелерин дамыдыңа». «Тоску заста-ва». 15.35 — Ир-хореография композиция. 16.15 — Бүгү-дөгө стадион. 16.45 — «Билер болгаш кылп бил». Школа-чыларга эртемтайыктыр фильм. 17.15 — Бистин кор-респонденттеринч чугаалап тур. 17.45 — «Союзмульт-фильм» киностудиянын мульт-фильмнери. 18.10 — Моол Арат Республиканын уран чүл коллективтеринин кон-церти. 18.45 — Бүгүн дегел-гейде. 19.00 — Дегелгей бо-лаш аныктар. 19.35 — Кызыл-аар-жы хүнү. СССР-инч КАЧК-нын кызылгар шериг-леринч штабнын начальниг генерал-лейтенант И. Я. Ка-динкин-чонну чугаалап. 19.50 — Хей сериалы уран-чечен теле-фильм. «Күрне кызылгар». 5-ки фильм. «1941 чыл». 1-ги сериалы. 21.00 — «Ус». 21.35 — «Күрне кызылгар». 2-ги се-риалы. 22.45 — 23.10 — Бөгүн дегелгейде.

Редакторунч ораакчымы К. К. САТ.

ӨӨРЕДИЛГЕЖЕ ЧАЛАЛГА

Тыва АССР-инч Кадик ка-галал министрствозу Крас-норскин, Алтайнч болгаш Кемеровонч медицина ин-ституттарынч стоматология, он-кология, педиатрия болгаш са-мтар-гигиена факультеттерге өрөнчирин күзүн кижилеринч документтерин хүлээп ап гү-рар.

Өрөнчирин күзүн кижилер-инч кырып документтерин: билиңниң дугайында аттестат азы диплом (боду), сооду ажилдап азы өрөнч турган черинден бүдүрүлгениң, албы черинч болгаш организация-нынч удуруткучуңуң ат са-ланч характеристика; № 286 ма-ныктын эми шызылгыз; бү-дүрүлгениң, албан черинч, ор-ганизациянынч удуруткучуңуң профком дарганынын, парт-комсомол организациянынч секретарынын шымытканы күш-жыл дестеринде ушга белек, 3×4 см. хемээлгиз 6 фото-тургу.

Документтерин дузаар үе-де паспортту, шериг албангы-чын турган черинден характеристика.

4. № 286 маык дузаар эм-чи шымылгазы.

5. 3×4 см. хемээлгиз 6 фото-тургу.

6. Чурттап турар черинден шымылга.

7. Өг-бүлениң составынч болгаш ада-иизинч шымыл-дын дугайында шымылга.

Билирликшилеринч 1986 чылдың июнь 1-ден 14-ке чедир хүлээп алыр. Шылгалдар ав-густ 1-ден эгелээр.

Документтерин дараазында адреске чорудар: 667003 Км-ыла хоорай, Кеңел-оол кудум-чуу 2-ка. Эмиң унмшж. Телефон 2-41-19, 2-10-28, 2-31-44.

Бүдүрүлгө болгаш өөредилге черлеринч удуруткучуларынч кичээлгениң.

Кызылдың уран чүл үнч. дегелде «Бот-тының урч чүл коллективтеринге болгаш бот-тының композиторларга

консультация пунктуу ажил-лап турар.

Ажилдаар үеңи: 17 шактын 19 шакка чедир, вторник, среда, пятница. № 32 ауга-тория.

тв. бажың денисээр-аа ажил-чымын чалап турар.

Филармониянынч адреси: Кы-зыл хоорай, Шетинки-Крав-ченко кудумчуу, № 58 бажың, телефон № 2-46-02.

МАП 28-ТЕ

«НАЙРАЛ»: «Любовь и азобика» 9.30, 11.20, 13.10, 15.00, 16.50, 18.40, 20.30 шактарда.

«ПИОНЕР»: «Кинобобик» 9.30, 10.50, «Луна и звезда» 13.10, «Ошбика мөдөст» 17.10, 19.00, 20.50 шактарда.

«ВОСТОК»: «Кинобобик» 10.00, «Салон красоты» 15.00, 16.50, 18.40, 20.30 шактарда.

«КАА-ХЕМ»: «Парашютист» 14.00, 16.00, 18.00, 20.00 шактарда.

«ЧАНГЫ»: «Спортивная» 14.00, 15.50, 17.40, 19.30 шактарда.

нарга 1 градус сооктан 4 гра-дус чедир чымыр. Хүдүс 21—26, чамдык районнар 13—18 градус чымыр.

Кызыл бичин чаштыр, дикмирээр чадаас, хатгөд дүргени секундана 9—14 метр. Аларынч температурамы дүе 1—8, чамдык районнар 21—23 градус чымыр.

Республикага чамдык чөптү-ге бичин чаштаар, дикмирээр чадаас, хатгөд дүргени секундана 9—14 метр. Аларынч температурамы дүе 1—10 гра-дус чымыр, чамдык районнар

Солун неделяда 6 катап нер

Чыгыр № 3304.

ТС—01030.

667000. Кызыл, Шетиякы болгаш Кравченко кудумчуу, бажың № 3, телефоннар: редакторунч 2-24-63, редакторунч ораакчыларынч 2-35-24, 2-25-34, харыскалыг секретарынч 2-23-35, секретариаттын 2-23-35, партияны ажилдап болгаш үстүрү килистеринч 2-31-75, пропаганда болгаш совет тургузуу килистеринч 2-37-13, чагаа к